

คู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน

ฝ่ายบริหารงานบุคคลและกิจการนักเรียน
โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต๙
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา เป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดูแลรับผิดชอบเด็กนักเรียน มีนักเรียนในการดูแลมากกว่า 1,200 คน ภาระงานที่สำคัญคือ การจัดการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ อีกประการคือ การให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสำหรับเด็กนักเรียน ซึ่งในด้านนี้ต้องมีการช่วยเหลือเพิ่มเติม พัฒนา แก้ไขให้ดีขึ้น ได้แก่ ปัญหาความรุนแรง ปัญหาการทะเลาะวิวาท ปัญหาการล่องละเมิดทางเพศ สื่อลามก ยาเสพติด เป็นต้น

ตั้งปณิธานของโรงเรียนที่ว่า “เราจะไม่ทิ้งเด็ก...แม้แต่คนเดียวไว้เบื้องหลัง” โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา จึงได้จัดทำคู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนฉบับนี้ขึ้นมา เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติที่ทันต่อเหตุการณ์อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นแนวทางไปสู่การปฏิบัติ ส่งผลให้เด็กนักเรียน ได้รับการคุ้มครองและช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

ฝ่ายกิจการนักเรียน

โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 การคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน	2
• คำนิยามเกี่ยวกับการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน	2
• กระบวนการและบทบาทคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน	4
แผนผังกระบวนการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน	4
กระบวนการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน	5
บทที่ 3 แนวทางการคุ้มครองช่วยเหลือเด็กนักเรียน	6
- ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนกรณีถูกล่วงละเมิดทางเพศ	7
- ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนกรณีความรุนแรง	10
- ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนกรณีตั้งครรภ์ในวัยเรียน	13
- ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนกรณีเด็กนักเรียนติดเกม/อินเทอร์เน็ต/เล่นพนัน	15
- ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนกรณียาเสพติด	19
- ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนกรณีอุบัติเหตุในและนอกสถานศึกษา	21
- ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนกรณีเด็กนักเรียนเสียชีวิตในสถานศึกษา	23

บทที่ 1

บทนำ

จากสถานการณ์เด็กนักเรียนในปัจจุบันมีความซับซ้อนมากขึ้น บริบทต่างๆรอบตัวเด็กส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและความปลอดภัยของเด็กนักเรียน การตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นมีแนวโน้มสูงขึ้น และการย้ายยุคให้เกิดความขัดแย้งเป็นต้นเหตุของการทะเลาะวิวาทในที่สุด การอยากลองทำให้นักเรียนเสพยาเสพติด และอีกหลายปัญหาที่เกิดขึ้น

ในการนี้โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยาจึงได้จัดทำคู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนขึ้น เพื่อคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนและเป็นแนวปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม สอดคล้อง สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติให้กับคุณครูที่ปรึกษาและผู้ปฏิบัติแต่ละระดับปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้เพื่อให้เด็กนักเรียนที่เผชิญเหตุพิเศษได้รับโอกาสและประโยชน์สูงสุดจากการคุ้มครองและช่วยเหลือจากโรงเรียนได้ใกล้ชิดมากที่สุดรองลงมาจากครอบครัวหรือผู้ปกครอง นอกจากนี้ ครูจะต้องบูรณาการเนื้อหาความรู้ และพัฒนาคุณภาพเด็กนักเรียนให้มีความพร้อมอย่างเป็นองค์รวม โดยการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตเด็กนักเรียน และแก้วิกฤติทางสังคม และกิจกรรมที่ส่งเสริมความประพฤติให้เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัยให้กับเด็กนักเรียน และนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กนักเรียน โดยการนำกระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอนได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อไปใช้ในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม

บทที่ 2

การคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน

สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่เด็กนักเรียนมีความใกล้ชิดมากที่สุดตรงลงมาจากรอบครัว ผู้ปกครองให้การยอมรับนับถือ ยกย่องและคาดหวังว่าจะได้รับความรู้ การอบรมสั่งสอน การดูแลด้วยการเอาใจใส่สถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กนักเรียนเป็นหลัก ให้เด็กนักเรียนได้อยู่ในสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่มีความปลอดภัย การจัดการเรียนการสอนต้องครอบคลุม ทั้งด้านความรู้ ทักษะ สมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งสอนทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตที่ปลอดภัยและมีคุณภาพ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความรู้ คู่คุณธรรม มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ นั่นคือเด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาให้เป็น “คนดี คนเก่ง มีความสุข”

นอกจากนี้ ครูจะต้องบูรณาการเนื้อหาความรู้ และพัฒนาคุณภาพเด็กนักเรียนให้มีความพร้อมอย่างเป็นองค์รวม โดยการเสริมสร้างและเด็กนักเรียนจะต้องได้รับการพิทักษ์ ปกป้อง คุ้มครอง และดูแล โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตการสร้างความปลอดภัยให้กับเด็กนักเรียน เป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญที่สุดที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการ โดยต้องจัดให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และมีผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นผู้มีความสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนเพื่อคุ้มครองดูแลเด็กนักเรียน ดังนั้นในการสร้างความปลอดภัยให้กับเด็กนักเรียนจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่ายเพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับเด็กนักเรียนอย่างแท้จริง รวมทั้งการปกป้อง คุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนจากอันตรายต่าง ๆ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาชีวิตที่ดีและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

คำนิยามเกี่ยวกับการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน

การคุ้มครอง หมายถึง การดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่เสี่ยงหรือต้องสงสัยว่าถูกระทำรุนแรงหรือล่วงละเมิด เด็กนักเรียนที่ถูกกระทำรุนแรงหรือถูกล่วงละเมิด และเด็กนักเรียนที่กระทำรุนแรงหรือล่วงละเมิดต่อบุคคลอื่น โดยมีระบบและขั้นตอนการปฏิบัติที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนเป็นหลักสอดคล้องกับหลักปฏิบัติตามกฎหมายและหลักปฏิบัติที่มีมาตรฐาน

การช่วยเหลือ หมายถึง การส่งเสริม พัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อให้เด็กนักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง

เด็ก หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

นักเรียน หมายถึง เด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เด็กนักเรียน หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส และเป็นเด็กนักเรียนซึ่งกำลังรับการศึกษาที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บิดามารดา หมายถึง บิดามารดาของเด็กนักเรียนไม่ว่าจะสมรสกันหรือไม่

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา ผู้อนุบาล ผู้รับบุตรบุญธรรมและผู้ปกครอง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยง ผู้ปกครองสวัสดิภาพ นายจ้าง ตลอดจนบุคคลอื่นซึ่งรับเด็กนักเรียนไว้ในความอุปการะเลี้ยงดูหรือซึ่งเด็กนักเรียนอาศัยอยู่ด้วย

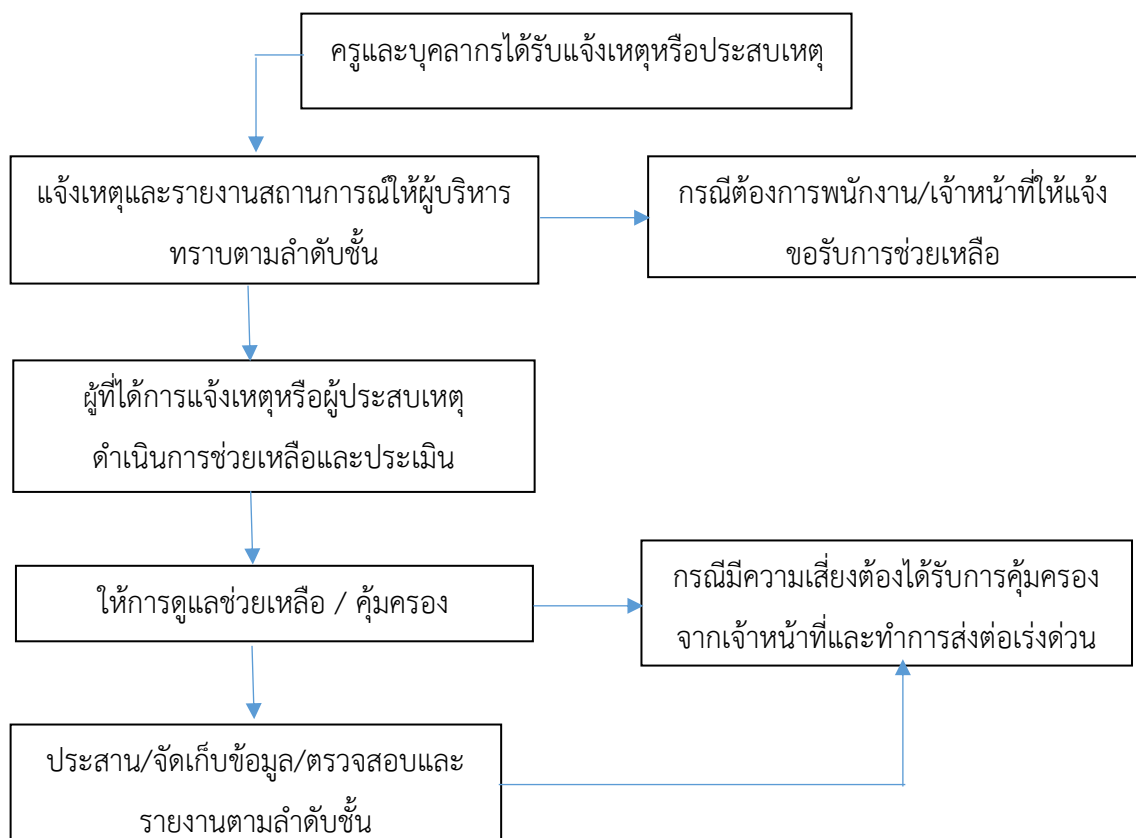
ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง

สถานศึกษา หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานทางการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

กระบวนการและบทบาทคุ้มครองช่วยเหลือเด็กนักเรียน

การคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สถานศึกษาและครูต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการปกป้องคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน เพื่อเด็กนักเรียนจะได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กนักเรียนเติบโตอย่างมีศักยภาพ ทั้งทางร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ดังนั้น ครูและสถานศึกษาจะต้องมีกระบวนการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน ดังนี้

แผนผังกระบวนการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน

กระบวนการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน

การดำเนินการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงาน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครูเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน ซึ่งมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับแจ้งเหตุ หรือประสบเหตุ
2. รายงานเหตุการณ์และแจ้งเหตุให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบตามลำดับชั้น กรณีที่ต้องการเจ้าพนักงาน/เจ้าหน้าที่ให้แจ้งขอรับการช่วยเหลือทันที
3. ผู้ที่ได้รับแจ้งเหตุดำเนินการช่วยเหลือด้านร่างกายและจิตใจ พร้อมประเมินสถานการณ์เบื้องต้นโดยทันที
4. ให้การช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กนักเรียน
5. กรณีเด็กนักเรียนมีความเสี่ยงต้องได้รับการคุ้มครอง และจัดเจ้าหน้าที่ให้ความคุ้มครองขั้นต้นกับเด็กนักเรียนผู้ประสบเหตุทันที ซึ่งจะต้องคำนึงถึงผลความปลอดภัยของเด็กนักเรียน พร้อมดำเนินการหาข้อมูลข้อเท็จจริง และรายงานผู้บริหารทันที
6. กรณีเด็กนักเรียนพึงได้รับการสงเคราะห์ โดยให้เจ้าหน้าที่ส่งต่อไปรับบริการสงเคราะห์
7. ประสานข้อมูล จัดทำ/จัดเก็บข้อมูลสถานศึกษา และรายงานผู้เกี่ยวข้องทราบ
8. รายงานและประสานความร่วมมือเพื่อส่งต่อความรับผิดชอบด้านข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้อง
9. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องติดตามสถานการณ์และรายงานสถานการณ์อย่างต่อเนื่องจนนักเรียนเกิดความปลอดภัย

บทที่ 3

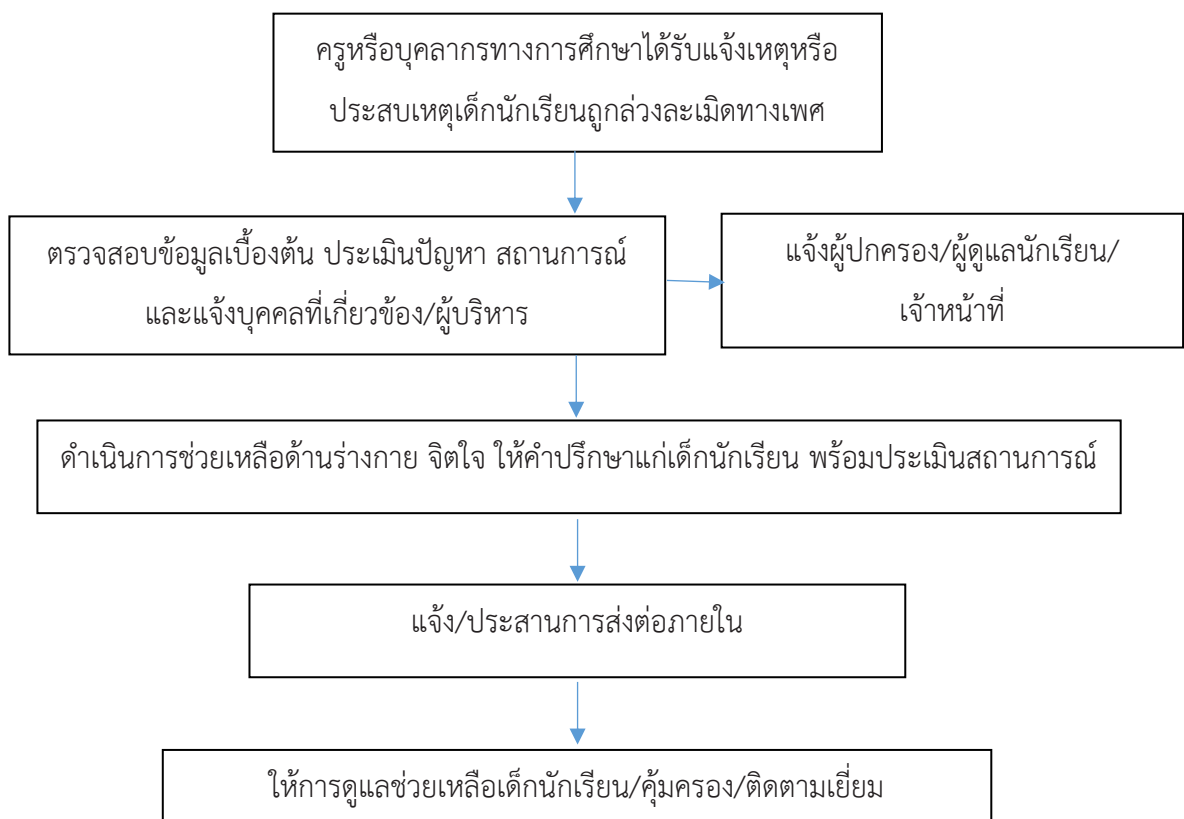
แนวทางการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน

สถานการณ์เด็กนักเรียนในปัจจุบันมีความซับซ้อนมากขึ้น ตามการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันในยุคโลกาภิวัตน์รอบด้าน ส่งผลต่อพฤติกรรมและความปลอดภัยของเด็กนักเรียน ดังนั้นโรงเรียนหนองหญ้าวิชา จึงได้จัดทำแนวทางการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนในกรณีต่าง ๆ ดังนี้

การช่วยเหลือเด็กนักเรียนและกรณีศึกษาด้านต่างๆโรงเรียนหนองหญ้าวิชา

1. กรณีถูกล่วงละเมิดทางเพศ
2. กรณีความรุนแรง
3. กรณีอื่น ๆ
  - 3.1 ตั้งครรภ์ในวัยเรียน
  - 3.2 ยาเสพติด
  - 3.3 เด็กนักเรียนติดเกม/อินเทอร์เน็ต/เล่นพนัน
  - 3.4 เด็กนักเรียนถูกปล่อยปละ ละเลย ทอดทิ้ง
  - 3.5 อุบัติเหตุในและนอกสถานศึกษา
  - 3.6 เด็กนักเรียนเสียชีวิตในสถานศึกษา

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน
กรณีล่วงละเมิดทางเพศ

กรณีล่วงละเมิดทางเพศ

การล่วงละเมิดทางเพศ

การล่วงละเมิดทางเพศ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเสมอ ๆ ในสังคมทั้งการล่วงละเมิดด้วยคำพูด การสัมผัส การแอบดู รวมถึงการกระทำรุนแรงทางเพศ เด็กนักเรียนจึงควรรู้วิธีป้องกันและหาทางออกเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์ รวมทั้งการขอความช่วยเหลือจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดทางเพศ หมายถึง การกระทำที่มีผลทำให้ผู้ถูกระงับได้รับความเสียหายเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ได้แก่ กระทำชำเราอนาจาร เป็นต้น ผู้ที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศจะได้รับผลกระทบทั้งทางร่างกายและจิตใจ

แนวทางการป้องกัน

1. ให้ความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักแก่ครู เด็กนักเรียนและผู้ปกครอง ในการป้องกันหาทางออกเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์การล่วงละเมิด และสร้างกลไกการป้องกันเด็กนักเรียนจากการถูกละเมิด
2. ใช้กระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาเอาใจใส่เด็กนักเรียนอย่างใกล้ชิด และต้องทำงานเป็นทีม
3. ให้สถานศึกษาดูแลพิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองเด็กนักเรียนไม่ให้ถูกล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลทั้งที่อยู่ภายในและภายนอกสถานศึกษา

4. จัดสถานที่ภายในสถานศึกษาให้เหมาะสม เช่น มีกล้องวงจรปิด มีการจัดตั้งเวรยามเพื่อตรวจตราพื้นที่จุดเสี่ยง เพื่อไม่ให้เกิดการล่วงละเมิดระหว่างครูกับเด็กนักเรียน เด็กนักเรียนกับเด็กนักเรียน และจากบุคคลอื่น

5. จัดการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นหลัก โดยเฉพาะการดูแลการป้องกันตนเองของเด็กนักเรียนให้ปลอดภัยจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ

แนวทางการช่วยเหลือ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายสอบถามข้อเท็จจริง และปรึกษากับผู้เกี่ยวข้องทันที
2. ตรวจสอบข้อมูลประวัติเด็กนักเรียนโดยใช้กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การบันทึกข้อมูล และการจัดเก็บข้อมูล

3. จัดผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการเกี่ยวข้องกับกรณีที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ

4. เชิญผู้ปกครองเด็กนักเรียนทั้งสองฝ่าย/หรือผู้ที่เด็กนักเรียนไว้วางใจ/หรือผู้ที่เด็กนักเรียนร้องขอมาพูดคุย/รับทราบเหตุการณ์และให้คำปรึกษา

5. ประสานหน่วยงานภายนอกให้ความช่วย / สถานพยาบาลในพื้นที่เพื่อนำเด็กนักเรียนเข้ารับการตรวจรักษาด้านร่างกายและจิตใจภายใน 24 ชั่วโมง

6. กรณีเด็กนักเรียนกับเด็กนักเรียน ให้ดำเนินการดูแลช่วยเหลือทั้งผู้ถูกรักษาและผู้กระทำ

7. แจ้งผู้ปกครองเด็กนักเรียน หาแนวทางและวิธีการร่วมกันในการปรับพฤติกรรมเด็กนักเรียน

8. ดำเนินการโดยเก็บข้อมูลเป็นความลับและพิทักษ์สิทธิผู้ถูกรักษาและผู้กระทำ

9. กรณีเด็กนักเรียนกับครูหรือบุคลากรทางการศึกษา ตรวจสอบประวัติครู เชิญคณะกรรมการสถานศึกษามาปรึกษา สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงในสถานศึกษา และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบทันที

10. ดำเนินการทางวินัยแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่กระทำการละเมิด ทั้งทางอาญาและทางแพ่ง

11. สรุปและจัดทำรายงานเสนอผู้บริหารสถานศึกษาทราบโดยเร่งด่วน

12. ประสานทีมสหวิชาชีพ และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ บ้านพักเด็กและครอบครัว สถานีตำรวจ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

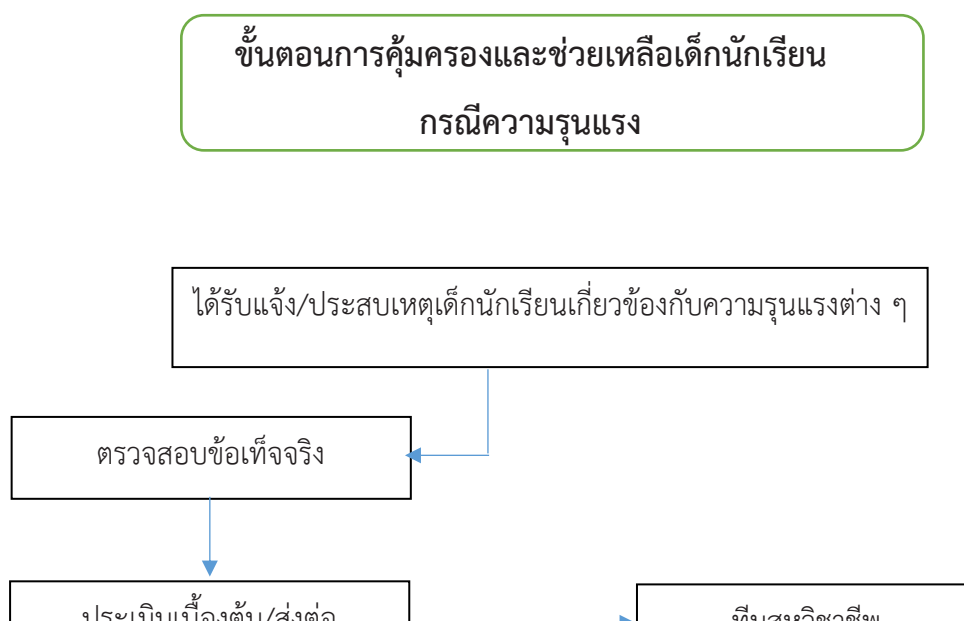
13. ติดตามผล/เยี่ยมบ้านเด็กนักเรียนเป็นระยะ ให้คำปรึกษา/ให้กำลังใจ

14. จัดทำเป็นกรณีศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการปกป้องคุ้มครอง และดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนต่อไป

แหล่งช่วยเหลือ

1. สถานพยาบาล

2. บ้านพักเด็กและครอบครัว
3. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
4. ศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) โทร. 1300

|

กรณีความรุนแรง

ความรุนแรงต่อเด็กนักเรียนเกิดขึ้นบ่อยครั้งทั่วทุกพื้นที่ ของสังคม ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษา ในระดับอนุบาล ระดับประถม ระดับมัธยมศึกษา ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา ไม่ว่าจะในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ความรุนแรงต่อเด็กนักเรียนที่เกิดขึ้น หลายแห่งอาจมีรูปแบบคล้ายคลึงหรือ แตกต่างกันบ้างตามสถานการณ์ ส่วนสาเหตุบ่มเพาะและเอื้อต่อการเกิดความรุนแรงเหล่านั้น มีทั้งเหมือนและ แตกต่างกันไป ความรุนแรงเป็นพฤติกรรมหรือการกระทำใด ๆ ก็ตามที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ทั้งทางร่างกาย

วาจา จิตใจ หรือทางเพศ และนำมาซึ่งอันตรายหรือความทุกข์ทรมานต่อผู้ถูกกระทำทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ในที่นี้ได้แบ่งความรุนแรงออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ความรุนแรงทางด้านร่างกาย เช่น การทุบตีทำร้ายร่างกาย ตบ เตาะ ต่อย การใช้อาวุธ และการลงโทษ เด็กนักเรียนที่เกินกว่าเหตุในสถานศึกษาและครอบครัว เป็นต้น

2. ความรุนแรงทางด้านจิตใจ เช่น การใช้คำพูด กิริยา หรือการกระทำที่เป็นการดูถูกดูหมิ่น เหยียดหยาม ต่ำว่าให้อับอาย การกลั่นแกล้ง ทรมานให้เจ็บช้ำน้ำใจ การบังคับ ข่มขู่ กักขัง ควบคุม ไม่ให้แสดงความคิดเห็น การหึงหวง การเลือกปฏิบัติ การเอาไรต์เอาเปรียบ การตักตวงผลประโยชน์ การถูกทอดทิ้งไม่ได้รับการเอาใจใส่ เลี้ยงดู เป็นต้น

3. ความรุนแรงทางเพศ เช่น การถูกละเมิดทางเพศ การแอบดู การจับต้องของสงวน การบังคับ ให้เปลื้องผ้า การบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น ดังนั้นเพื่อลดปัญหาความรุนแรง ส่วนหนึ่งจึงต้อง มุ่งที่การปรับเปลี่ยนเจตคติหรือความเชื่อเดิม เพื่อให้ทุกคนเกิดความตระหนักว่าความรุนแรงสามารถเกิดขึ้นได้ และมีผลกระทบมาก ยอมรับว่าปัญหาความรุนแรงไม่ใช่เรื่องส่วนตัวที่ต้องอับอายหรือปกปิด แต่ต้องแสวงหา วิธีการป้องกันไม่ให้เกิดขึ้น เมื่อเกิดขึ้นแล้วต้องหาทางแก้ไข ตลอดจนหาข้อมูลแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหา และแหล่งช่วยเหลือต่าง ๆ

แนวทางการป้องกัน

การป้องกันการใช้ความรุนแรงในเด็กนักเรียนนั้น ไม่ควรทำเพียงเพื่อเพราะต้องการเร่งหาทางออกแบบ ชั่วคราว ในเวลาที่มีเหตุการณ์ร้ายแรงเกิดขึ้น จากนั้นก็เงียบหายไป ซึ่งจะไม่สามารถป้องกันแก้ไข ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว และรุนแรงในระยะยาวได้อย่างแท้จริง ดังนั้นการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนจึง เป็นการป้องกัน และปกป้องเด็กนักเรียนจากความรุนแรง การแสวงหาประโยชน์ การละเลยทอดทิ้ง หรือรูปแบบ การกระทำต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อร่างกายและจิตใจ พัฒนาการ และศักดิ์ศรีของเด็กนักเรียน ดังนี้

1. สถานศึกษาควรจัดทำโครงการเพื่อเสนอแนวทางแก้ไขและป้องกันอย่างชัดเจน และเป็นขั้นตอน จัดทำ แผนยุทธศาสตร์ระยะสั้นและพัฒนาคูให้เป็นแบบอย่าง จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้เด็กนักเรียนเห็นคุณค่า ศักยภาพของตัวเอง โดยสอดแทรกค่านิยมรู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย เน้นการใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์
2. เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมในการแก้ไขและป้องกันการใช้ความรุนแรงให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
3. จัดให้มีช่องทางการสื่อสารระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ภาควิเคราะห์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรงได้ทันต่อสถานการณ์ เช่น สายด่วน ข้อความ(SMS) LINE และเว็บไซต์ เป็นต้น
4. ครูควรจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม สร้างความตระหนักในคุณค่าแห่งตน การมุ่งอนาคตและความสำเร็จ การคิดวิเคราะห์ การยับยั้งชั่งใจ ทักษะการควบคุมอารมณ์ เป็นต้น
5. ครูเวรประจำวัน คณะกรรมการนักเรียน สารวัตรนักเรียน ยามรักษาความปลอดภัย ดูแลรักษา ความปลอดภัยแก่เด็กนักเรียนทุกอาคาร บริเวณจุดอับ และจุดเสี่ยง ตลอดจนดูภาพจากกล้องวงจรปิดที่ติดตั้ง

ทั่วบริเวณสถานศึกษา หากมีสิ่งบ่งชี้บ่งชี้ว่าจะเกิดความรุนแรงให้เร่งรีบดำเนินการแจ้งผู้เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทันที

6. พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือคนในครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการลดแรงกระตุ้นพฤติกรรมก้าวร้าว และความรุนแรงในเด็กนักเรียน โดยการขัดเกลาพฤติกรรมลูกตั้งแต่ปฐมวัย เช่น การเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก ให้ความสำคัญกับลูกอย่างเพียงพอ ไม่ปล่อยปละละเลยลูก และเอาใจใส่ในเรื่องต่าง ๆ เมื่อพบเห็นลูกมีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่ควรเพิกเฉย แต่ควรเรียกมาพูดคุย สื่อสารกับลูกด้วยความรัก และมีเหตุมีผลเป็นหลักว่าสิ่งใดทำได้ สิ่งใดทำไม่ได้

แนวทางการช่วยเหลือ

1. กรณีเกิดเหตุความรุนแรงในสถานศึกษาหรือบริเวณใกล้เคียง ครูผู้ประสบเหตุพิจารณาว่าเหตุการณ์นั้น ๆ รุนแรงเพียงใด สามารถหยุดพฤติกรรมของเด็กนักเรียนได้ด้วยตนเองหรือไม่ เพียงใด หากเกินกำลังให้หาคนช่วยเหลือในการระงับเหตุ แล้วแจ้งให้ครูที่ปรึกษา ผู้เกี่ยวข้อง และผู้บริหารสถานศึกษาทราบทันที

2. ครูที่ปรึกษา/ครูผู้ประสบเหตุ พุดคุย ให้กำลังใจ สร้างความไว้วางใจแก่เด็กนักเรียน รอจนเด็กนักเรียนผ่อนคลายลง ประสานเชิญผู้ปกครองมาพบเด็กนักเรียนที่สถานศึกษาเพื่อรับทราบข้อเท็จจริงจากคำบอกเล่าของเด็กนักเรียนด้วยตนเอง แล้วร่วมกันหาแนวทางช่วยเหลือเด็กนักเรียนไม่ให้เกิดซ้ำไปกระทำพฤติกรรมความรุนแรงขึ้นอีก

3. หากคู่กรณีอยู่ในสถานศึกษาเดียวกันให้หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากันและเมื่อความขัดแย้งลดลง ครูฝ่ายปกครองจึงจัดให้ ทั้งสองฝ่ายได้พบ เพื่อปรับความเข้าใจและสร้างความรักความสามัคคีกัน

4. หากคู่กรณีเป็นบุคคลภายนอกสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายบุคลากรที่เหมาะสมเป็นผู้ดำเนินการในการแก้ไขปัญหา

5. จัดให้มีเด็กนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาสำหรับเด็กนักเรียนที่อยู่ระหว่างปรับพฤติกรรมคอยช่วยเหลือแนะนำ และให้คำปรึกษา

6. ประสานทีมสหวิชาชีพ ในกรณีต้องส่งต่อภายนอก

7. กรณีเหตุการณ์รุนแรง ให้รายงานข้อมูลรายละเอียดเบื้องต้นอย่างเป็นทางการภายใน 24 ชั่วโมง ถึงผู้บริหารสถานศึกษา

8. เมื่อเด็กนักเรียนถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมตัว หรือมอบตัว ทางสถานศึกษาต้องออกหนังสือรับรองการเป็นนักเรียนให้

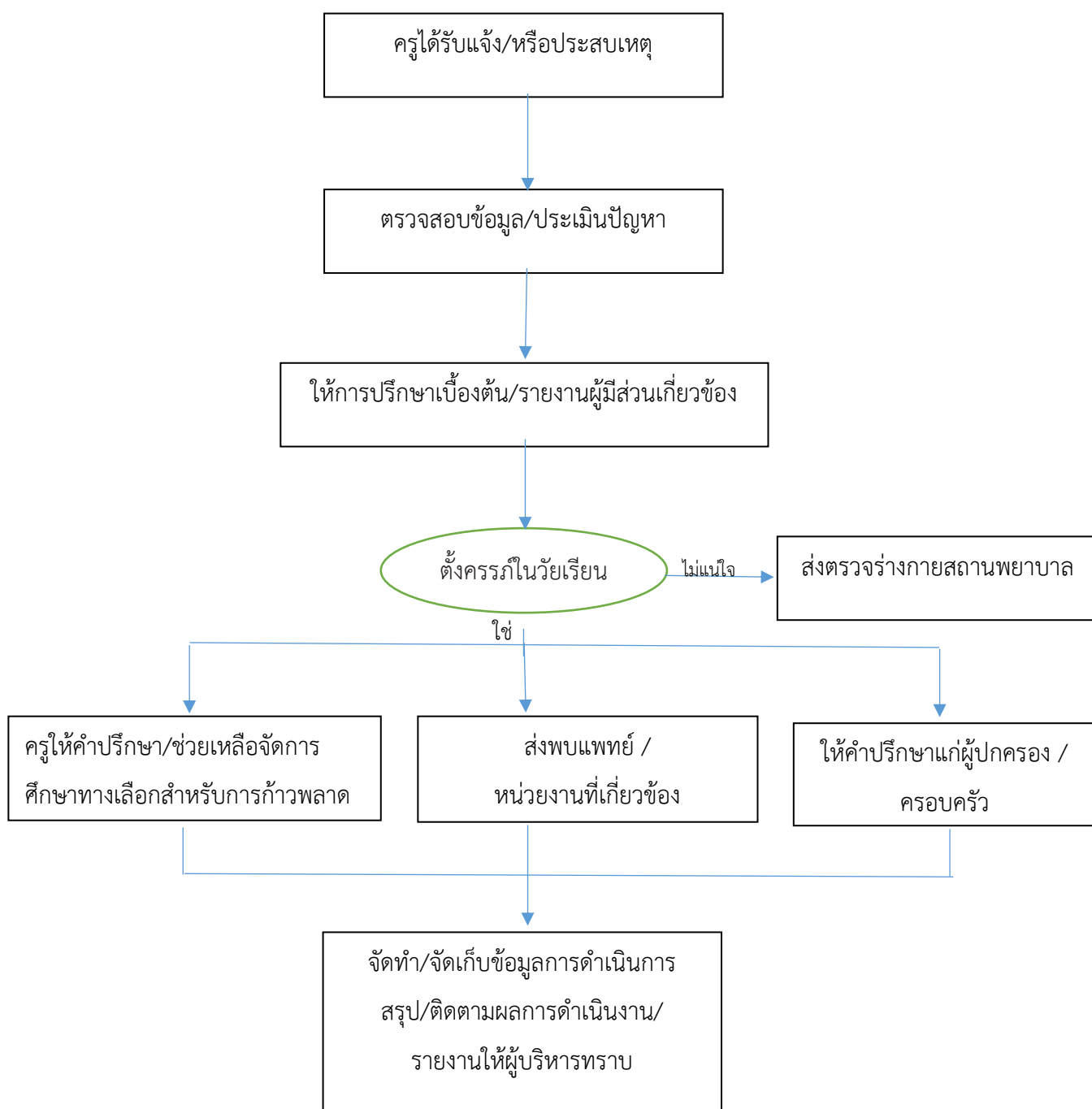
9. กรณีต้องการใช้ตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการในการประกันตัวเด็กนักเรียน สามารถใช้ตำแหน่งประกันตัวได้ตามความเหมาะสมโดยไม่กระทบต่อตำแหน่งราชการ

แหล่งช่วยเหลือ

1. ศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) โทร. 1300
2. ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. 1669
3. สถานพยาบาล

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน
กรณีตั้งครรภในวัยเรียน

ตั้งครรภ์ในวัยเรียน

ตั้งครรภ์ในวัยเรียน หมายถึง เด็กนักเรียนที่ตั้งครรภ์หรือสงสัยว่าตั้งครรภ์ ไม่ได้มีการวางแผนจะให้เกิดขึ้น โดยมีสาเหตุจากการไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการตั้งครรภ์และการคุมกำเนิด การถูกข่มขืนจนตั้งครรภ์ ตลอดจนความไม่พร้อมในด้านภาวะต่าง ๆ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การไม่รับผิดชอบของบิดาเด็กในครรภ์ เป็นต้น

แนวทางการป้องกัน

1. ใช้กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา/ครูผู้สอน เอาใจใส่เด็กนักเรียนอย่างใกล้ชิด และต้องทำงานเป็นทีม
2. สถานศึกษาสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน ถึงแนวปฏิบัติของสถานศึกษาในการป้องกัน แก่ไข และให้ความช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่มีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ในวัยเรียน
3. จัดทำฐานข้อมูลเด็กนักเรียนทุกคนตามกระบวนการคัดกรองระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งมีรายชื่อเด็กนักเรียนที่มีแนวโน้มว่าจะออกกลางคันหรืออยู่ในภาวะเสี่ยงด้านต่าง ๆ และเฝ้าระวังช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่มีปัญหา โดยการจัดการศึกษาด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม หากไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ให้ส่งต่อจะเป็นภายในหรือภายนอกแล้วแต่กรณี
4. ให้สถานศึกษากำหนดมาตรการในการเฝ้าระวังเด็กนักเรียนหญิงและเด็กนักเรียนชายกลุ่มเสี่ยง ที่อาจจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยเน้นการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาเชิงลึก

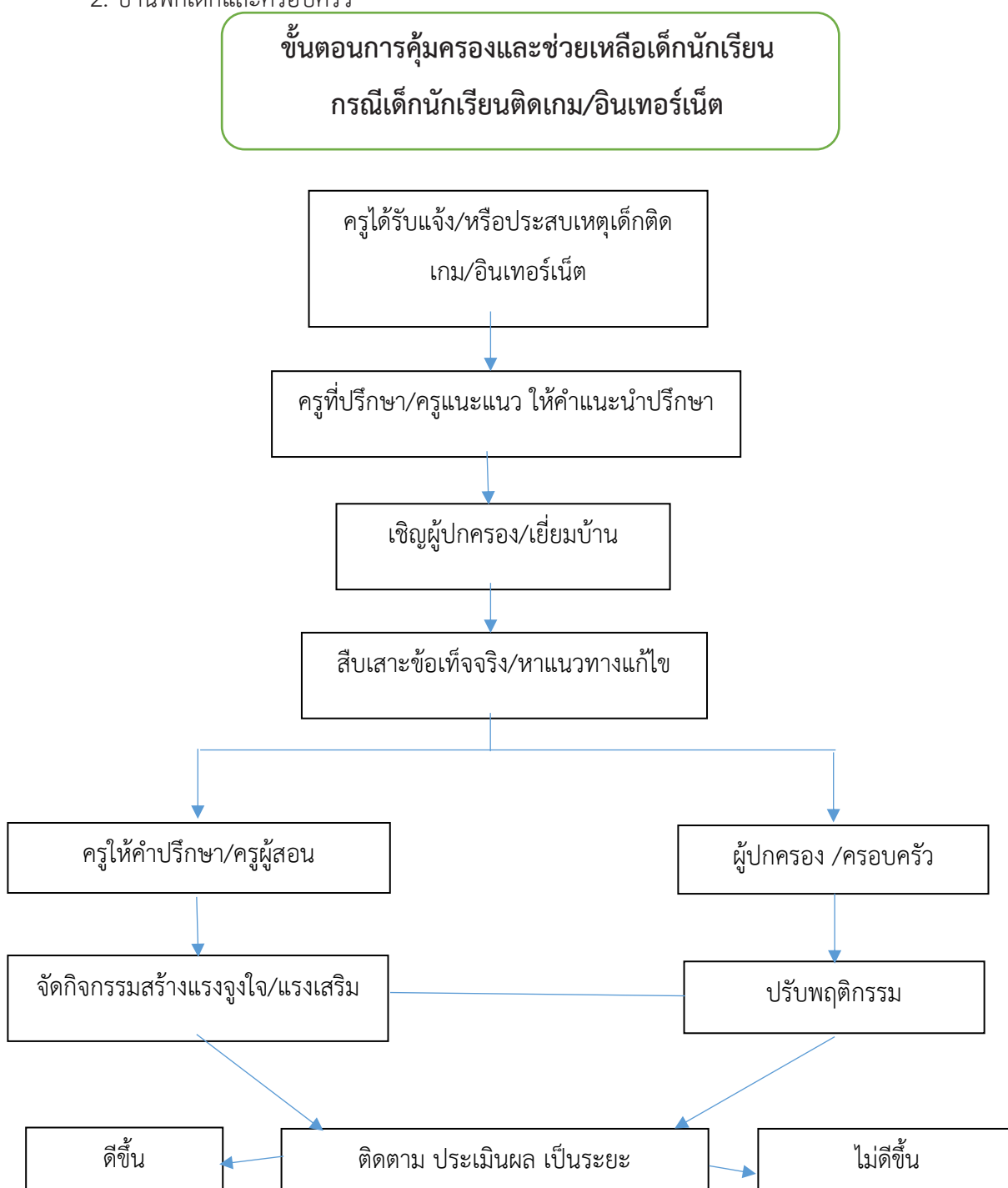
แนวทางการช่วยเหลือ

1. ตรวจสอบข้อมูลเด็กนักเรียนโดยใช้กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ครูให้การแนะนำและช่วยเหลือเด็กนักเรียนในเบื้องต้นทั้งสองฝ่าย และบันทึกข้อมูล
3. พาเด็กนักเรียนไปตรวจร่างกาย
4. เชิญผู้ปกครองของคู่กรณี หรือผู้ที่เด็กนักเรียนไว้วางใจ หรือผู้ที่เด็กนักเรียนร้องขอมาพูดคุย รับทราบเหตุการณ์ และให้คำปรึกษา

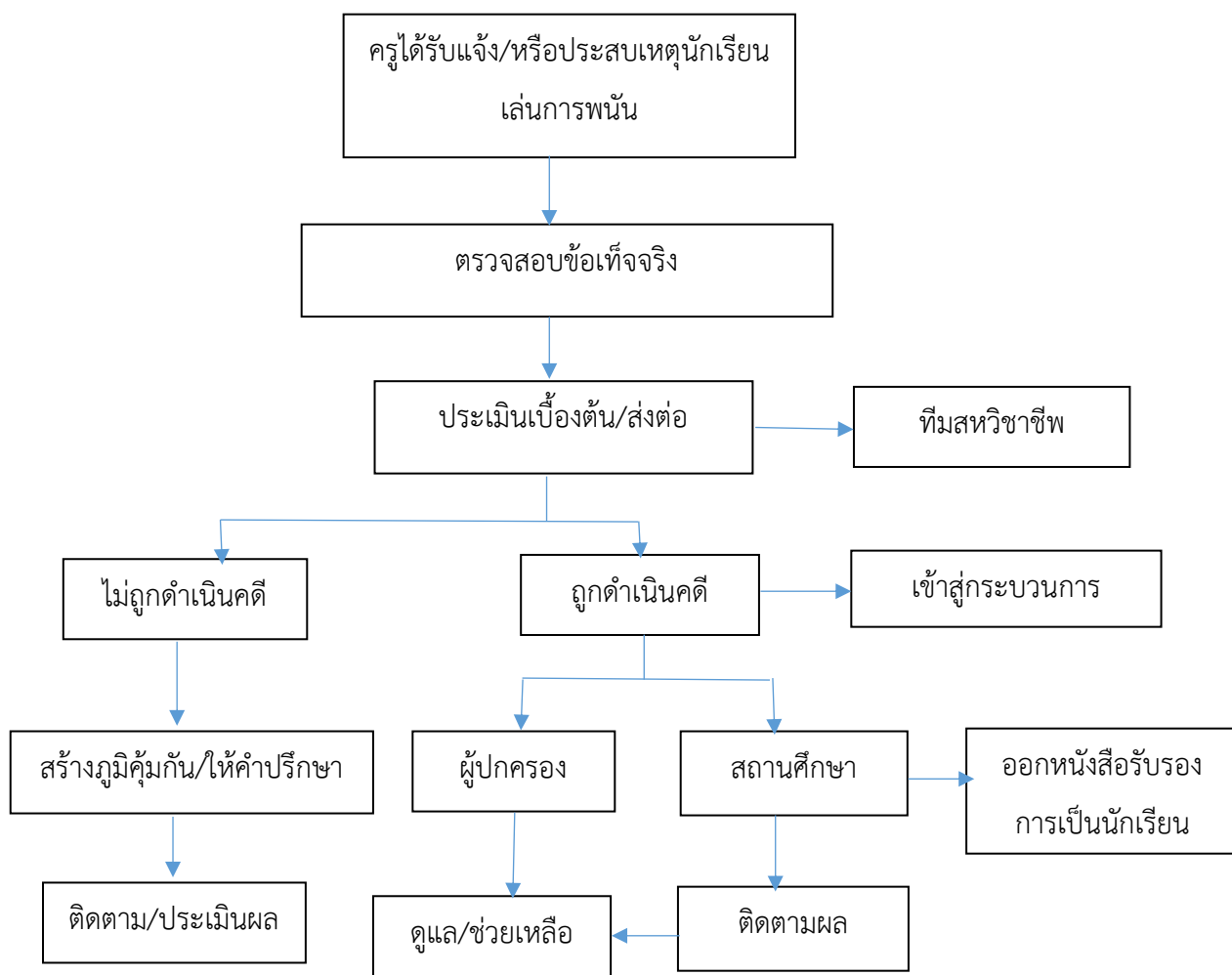
5. จัดผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการเกี่ยวข้องกับเด็กนักเรียนตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ
6. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการช่วยเหลือและทีมสหวิชาชีพ เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ บ้านพักเด็กและครอบครัว โรงพยาบาล เป็นต้น
7. ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ หรือจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กก้าวพลาด
8. สถานศึกษาต้องไม่ผลักดันให้เด็กนักเรียนออกจากสถานศึกษา หากทางช่วยเหลือเด็กนักเรียนตามความเหมาะสม รวดเร็ว และปลอดภัย ทั้งประสานทีมสหวิชาชีพในการช่วยเหลือ/ส่งต่อ
9. สรุปรายงานผู้บริหารสถานศึกษา

แหล่งช่วยเหลือ

1. สถานพยาบาล
2. บ้านพักเด็กและครอบครัว

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน
กรณีนักเรียนเล่นการพนัน

เด็กนักเรียนติดเกม/อินเทอร์เน็ต/เล่นพนัน

เด็กนักเรียนติดเกม/อินเทอร์เน็ต หมายถึง เด็กนักเรียนที่หมกมุ่นกับการเล่นเกม/อินเทอร์เน็ต และไม่สามารถควบคุมตนเองในเวลาที่กำหนด ถ้าไม่ได้เล่นจะกระวนกระวายใจมาก บางคนเล่นข้ามวันข้ามคืน การติดเกมหรืออินเทอร์เน็ตส่งผลกระทบต่อตัวเด็กนักเรียน เช่นไม่สนใจเรียน การเรียนตกต่ำ ขาดความรับผิดชอบ หนีเรียนเพื่อไปเล่นเกมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและสัมพันธภาพทางสังคมเสีย

เด็กนักเรียนเล่นพนัน หมายถึง เด็กนักเรียนที่มีพฤติกรรมการเล่นเอาเงิน สิ่งของมีค่า ด้วยการเสี่ยงโชค หรือใช้ความสามารถ โดยคาดเดาผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ความชำนาญ เล่ห์เหลี่ยม ไหวพริบและมีมือรวมทั้งโชค ถ้าเล่นพนันจนติดเป็นนิสัยจะส่งผลให้เด็กนักเรียนนั้นขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

แนวทางการป้องกัน

1. สถานศึกษามีมาตรการกำกับดูแล กรณีเด็กนักเรียนติดเกม/อินเทอร์เน็ต/เล่นพนัน
2. ให้ความรู้ ความเข้าใจ ประโยชน์และโทษของการเล่นเกม/อินเทอร์เน็ต
3. ครูช่วยดูแลเด็กนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาการติดเกม/อินเทอร์เน็ต/เล่นพนัน โดยการติดตามพฤติกรรมของเด็กนักเรียน อาจมอบหมายงาน ให้เด็กนักเรียนได้ใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ที่ท้าทาย เสริมสร้างความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง รวมถึงการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในโรงเรียน
4. ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ช่วยดูแลเด็กนักเรียน เรื่องการเล่นเกม/อินเทอร์เน็ต/เล่นพนัน
5. จัดกิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตร่วมกันระหว่างบ้าน สถานศึกษา และชุมชน

แนวทางการช่วยเหลือ

1. ครูที่ปรึกษา/ครูผู้สอน ให้คำแนะนำ คำปรึกษา วิธีการใช้สื่อให้เป็นประโยชน์ในด้านการศึกษาหาแหล่งเรียนรู้โดยให้คํานงานจากอินเทอร์เน็ตมานำเสนอ เพื่อที่เด็กนักเรียนจะได้มีความรู้ด้านอื่นด้วยจะได้ไม่เล่นเกมเพียงอย่างเดียว
2. เชิญผู้ปกครองพบปะพูดคุยปัญหา หรือใช้วิธีการเยี่ยมบ้านเพื่อสืบเสาะหาข้อเท็จจริง หาแนวทางการแก้ไขเพื่อสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างเด็กนักเรียน ผู้ปกครอง และสถานศึกษา ปรับพฤติกรรม ส่งเสริมการจัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจ และการเสริมแรงอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง
3. ปรับพฤติกรรมแบบค่อยเป็นค่อยไปอย่างสม่ำเสมอ และติดตามประเมินผลพฤติกรรมเป็นระยะ
4. หากพบว่าเด็กนักเรียนยังมีพฤติกรรมติดเกม/อินเทอร์เน็ต/เล่นพนัน ให้สถานศึกษาประสานทีมสหวิชาชีพให้ความช่วยเหลือต่อไป

แหล่งอ้างอิง

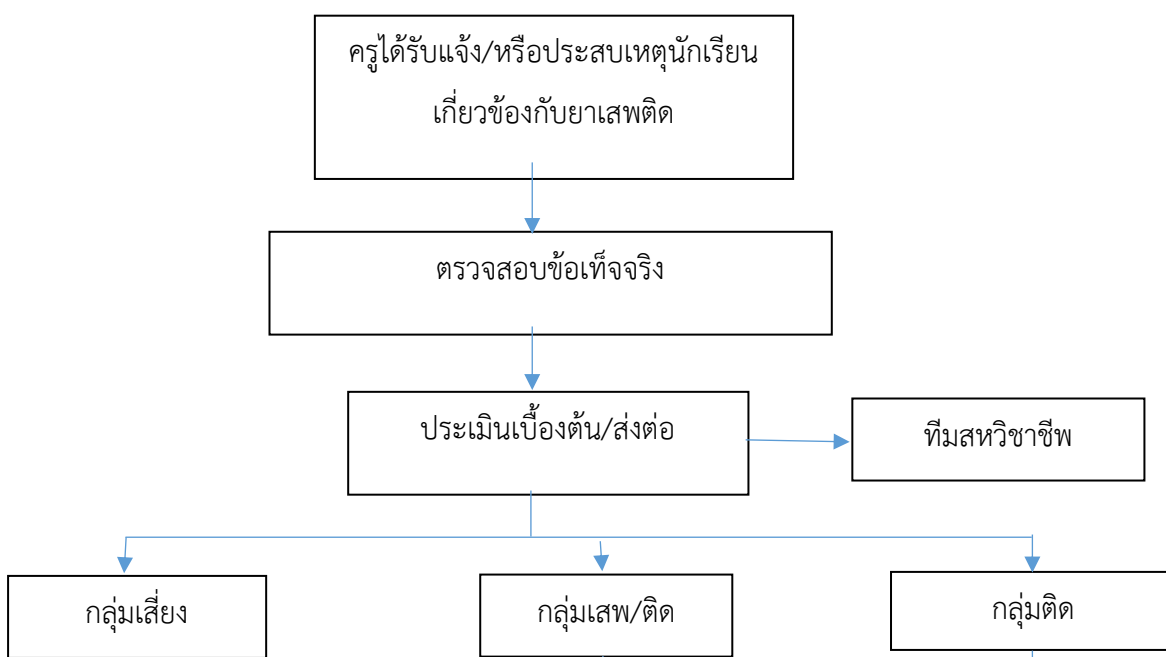
1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง เช่น

- 1) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
- 2) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550
- 3) พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550
- 4) พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541
- 5) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
- 6) อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดแรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย
- 7) บันทึกข้อตกลงนานาชาติเพื่อความเข้าใจร่วมกันระหว่างประเทศ เพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์

2. หมายเลขโทรศัพท์

- 1) ศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) โทร. 1300
- 2) ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. 1669
- 3) สถานพยาบาล
- 4) หากมีข้อสงสัยควรขอคำแนะนำจากจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นหรือศึกษาเพิ่มเติมจาก Website

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน
กรณียาเสพติด

ยาเสพติด

ยาเสพติด หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ ในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้น เป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง

แนวทางการป้องกัน

1. เสริมสร้างภูมิคุ้มกันและทักษะชีวิตให้แก่นักเรียน
2. จัดกิจกรรมการป้องกัน เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
3. พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เข้มแข็ง
4. การดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาควรให้แก่นักเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโดยมีครูเป็นผู้คอยให้การสนับสนุน ให้คำแนะนำและดูแล

5. สถานศึกษาต้องดำเนินการตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติด และอบายมุขของกระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการช่วยเหลือ

1. ครูที่ปรึกษาคัดกรองเด็กนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้ได้ออกมา 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ/ติด และกลุ่มค้า
2. หากครูที่ปรึกษาพบเด็กนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ/ติด ให้เชิญผู้ปกครองพบปะพูดคุยปัญหา หรือใช้วิธีการเยี่ยมบ้าน
3. กรณีพบเด็กนักเรียนเสพยาเสพติดหรือมียาเสพติดไว้ในครอบครองให้ดำเนินการ ดังนี้
  - 3.1 ติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกัน
  - 3.2 ดำเนินการตามแนวทางการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนกลุ่มเสพ/ติด โดยเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา
  - 3.3 ติดตามผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการดำเนินการให้ผู้บริหารสถานศึกษา รับทราบ
  - 3.4 สถานศึกษารายงาน สพม.
4. กรณีพบว่านักเรียนเป็นผู้ค้าให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจดำเนินการตามกฎหมาย
5. กรณีเด็กนักเรียนถูกควบคุมตัวหรือเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมให้สถานศึกษาดำเนินการออกหนังสือรับรองการเป็นนักเรียนเพื่อเป็นหลักฐานประกอบ

แหล่งช่วยเหลือ

1. ศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) โทร. 1300
2. ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. 1669
3. สถานพยาบาล
4. สถานีตำรวจ

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน

กรณีอุบัติเหตุในและนอกสถานศึกษา

ครูได้รับแจ้ง/หรือประสบเหตุนักเรียน

ประสบอุบัติเหตุ

การช่วยเหลือ

การรายงาน

อุบัติเหตุในสถานศึกษา

อุบัติเหตุในสถานศึกษา หมายถึง อันตรายที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาโดยฉับพลัน ซึ่งไม่คาดคิดมาก่อน อันเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือการกระทำของมนุษย์ ส่งผลให้เกิดความเสียหาย ทั้งร่างกายและทรัพย์สิน โดยมีสถานการณ์เสี่ยงจากสภาพแวดล้อม ขาดความระมัดระวัง หรือการเรียนการสอน

แนวทางการป้องกัน

1. สร้างความตระหนักและให้ความรู้ ข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา และเด็กนักเรียน

2. ตรวจสอบสภาพความพร้อมใช้งานของอาคารสถานที่ และอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ
3. สำรวจจุดเสี่ยงภายในและรอบบริเวณสถานศึกษา
4. จัดระบบการเฝ้าระวัง เช่น ติดตั้งกล้องวงจรปิดในบริเวณจุดเสี่ยง
5. เตรียมบุคลากร และอุปกรณ์ เครื่องมือการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
6. จัดให้มีการทำประกันภัยอุบัติเหตุสำหรับเด็กนักเรียนข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา
7. จัดระบบการรายงานเหตุไปยังสถานพยาบาลใกล้เคียงหรือศูนย์ฉุกเฉิน โทร. 1669

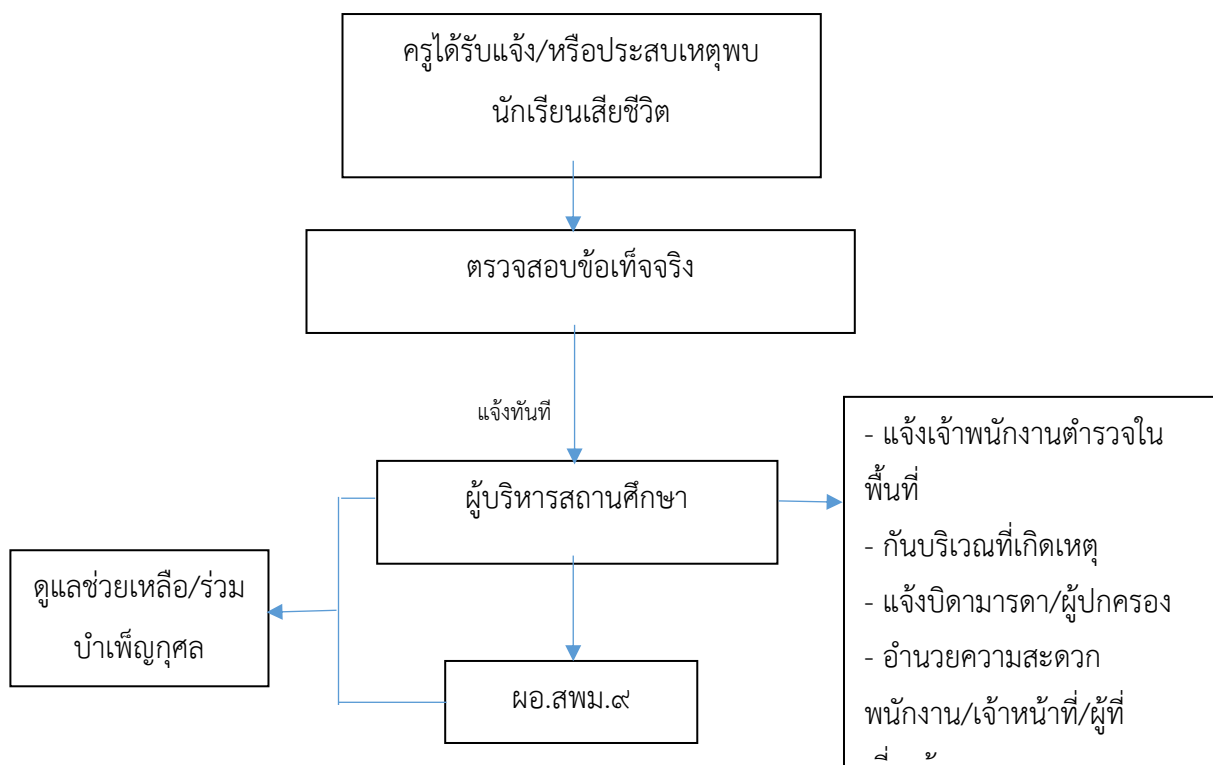
แนวทางการช่วยเหลือ

1. ปฐมพยาบาลเบื้องต้น
2. ประสานศูนย์ฉุกเฉิน โทร. 1669 และนำส่งสถานพยาบาลใกล้เคียง
3. แจ้งเหตุต่อผู้บริหารสถานศึกษา แจ้งบิดามารดา/ผู้ปกครอง/ญาติ
4. รายงานผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้น พร้อมบันทึก
5. ติดตามการช่วยเหลือในส่วนที่เกี่ยวข้อง

แหล่งช่วยเหลือ

1. สถานพยาบาลใกล้เคียง
2. ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. 1669
3. สถานีตำรวจในพื้นที่เกิดเหตุ

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน
กรณีเด็กนักเรียนเสียชีวิตในสถานศึกษา

เด็กนักเรียนเสียชีวิตในสถานศึกษา

เด็กนักเรียนเสียชีวิตในสถานศึกษา หมายถึง เด็กนักเรียนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสถานศึกษา ได้เสียชีวิตด้วยเหตุ ตายตามธรรมชาติ ตายผิดธรรมชาติ หรืออุบัติเหตุ ซึ่งผู้ประสบเหตุได้พบเด็กนักเรียน ในสภาพที่เสียชีวิตแล้วไม่สามารถช่วยเหลือเบื้องต้นได้

แนวทางการป้องกัน

1. จัดระบบการแนะแนวให้คำปรึกษาเด็กนักเรียน
2. จัดอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัย
3. จัดให้มีมาตรการเพื่อความปลอดภัยสอดส่อง ตรวจสอบตราในพื้นที่บริเวณสถานศึกษา เช่น การนำกล้องวงจรปิด จัดเวรยามรักษาการณ์ คณะกรรมการนักเรียน และสถานักเรียน
4. จัดให้มีระบบหรือชักจูงให้มีการแจ้งเตือนเหตุต่าง ๆ ในสถานศึกษา

แนวทางการช่วยเหลือ

1. รับแจ้งเหตุการณ์เด็กนักเรียนเสียชีวิตให้ตรวจสอบว่าเสียชีวิตแล้วหรือไม่
2. แจ้งเจ้าพนักงานปกครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้บริหารสถานศึกษาทราบทันที
3. แจ้งบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กนักเรียนที่เสียชีวิต
4. กั้นบริเวณพื้นที่เกิดเหตุไม่ให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในที่เกิดเหตุ และอำนวยความสะดวกเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือผู้เกี่ยวข้อง
5. รายงานผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับ
6. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมงานบำเพ็ญกุศลศพ

แหล่งช่วยเหลือ

1. เจ้าหน้าที่ปกครอง
2. สถานีตำรวจในพื้นที่เกิดเหตุ
3. สถานพยาบาลใกล้เคียงในพื้นที่